

ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF TER HOOGTE VAN DE BAUTERSEMSTRAAT TE MECHELEN (PROVINCIE ANTWERPEN)

ARCHEOLOGIENOTA

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ABO Archeologische Rapporten 1127

Rapport opgemaakt door: Cynthia Holstein

Kontichsesteenweg 38

B-2630 Aartselaar

December 2019

Dossiernr. intern: 24427

AOE: 2019L140

INHOUD

Deel 2: Programma van maatregelen

1	Advies.....	3
2	Kwaliteitscontrole en ondertekening.....	4

1 ADVIES

In het kader van de geplande werkzaamheden voor een infrastructuurproject ter hoogte van de Centrale Werkplaats van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (NMBS), tussen de Boutersemstraat en de Leuvensesteenweg te Mechelen (provincie Antwerpen), werd er door ABO nv een bureaustudie uitgevoerd.

Het onderzoeksgebied ligt in de overgangszone tussen het dekzand- en leemgebied, echter de ondergrond is gekarteerd als een **OB**-bodemprofiel. Dit betekent dat het bodemprofiel reeds door menselijke ingrepen gewijzigd of vernietigd is. Dit is een zeer waarschijnlijke situatie gezien de bouw van de Centrale Werkplaats van het NMBS. Oorspronkelijk gezien sloot de natuurlijke bodem waarschijnlijk aan bij de overwegend vochtige tot natte lemig zandgronden die in de directe omgeving voorkomen. Het lokale fluctuerende hoogteverloop van het terrein is een gevolg van de eerdere bouw- en afbraakwerken die er hebben plaatsgevonden.

Uit historische en archeologische gegevens blijkt dat er indicaties zijn van menselijke activiteiten in de ruimere omgeving vanaf de Romeinse tijd tot de nieuwste tijd. Direct ten oosten van het onderzoeksgebied lag het kasteel Boutersem uit de nieuwe tijd (ID: 102708). Volgens de historische kaarten overlapte dit kasteel mogelijk het onderzoeksgebied. In de directe omgeving van het onderzoeksgebied zijn echter voornamelijk sporen en resten gevonden die te associëren zijn met het Arsenaal.

Het bodemarchief binnen het onderzoeksgebied is reeds verstoord door de aanleg van verhardingen, spoorlijnen, spoorballasten en ondergrondse leidingen. Tijdens de aanleg van het spoor is de grond hier gecompacteerd, waardoor er plaatselijk een verstoring van ca. 1,5 tot 2 m-MV diep wordt verwacht. De ondergrondse leidingen die zich direct naast het spoor bevinden, hebben het bodemarchief reeds ca. 1 tot 3 m-MV diep verstoord.

De geplande werken zullen grotendeels binnen bestaande verstoring plaatsvinden. Het bestaande spoor wordt heraangelegd en opgeschoven. De aanleg van het nieuwe spoor zal het bodemarchief ca. 1,5 m-MV diep verstoren over een totale lengte van ca. 1.383 m. Dit zou bij archeologisch vooronderzoek voor een zeer beperkt ruimtelijk inzicht zorgen. In enkele zones zullen bestaande verhardingen vervangen worden en vinden geen nieuwe bodemingrepen plaats. De leidingen zullen daarnaast ook opnieuw worden aangelegd op een diepte van maximaal 4 m-MV. De aanleg sleuf hiervoor bedraagt ca. 2 m breed. De rioleringen worden gedeeltelijk aangelegd in een gedeelte dat reeds verstoord is door de aanleg van een spoorlijn en verhardingen.

Het onderzoeksgebied is ca. 370 m lang en ca. 12 m breed. Het is de vraag in welke mate de geplande werksleuven over deze lengte en breedte zullen zorgen voor kennisvermeerdering. Bij archeologisch onderzoek zullen de smalle werksleuven daarnaast voor een zeer beperkt ruimtelijk inzicht zorgen.

Op basis van deze studie kan besloten worden dat ondanks de ligging nabij het kasteel van Boutersem en de gekende CAI-locaties, het potentieel tot kennisvermeerdering bij archeologisch onderzoek bij de geplande werken de heraanleg van het spoor binnen de Centrale Werkplaats laag is. De aanleg sleuven zullen voor een zeer beperkt inzicht zorgen tijdens archeologisch onderzoek. Voor het gehele onderzoeksgebied wordt een vrijgave geadviseerd.

2 KWALITEITSCONTROLE EN ONDERTEKENING

Naam	Functie	Handtekening	Datum
Patrick Hambach	General director		17 december 2019
Toon Moeskops	Business Unit Manager		17 december 2019
Anouk Van der Kelen	Kwaliteitscontrole/ Archeoloog		17 december 2019